

Wspólnie
tworzymy
szkoły
możliwości

Uczniowie z Ukrainy z doświadczeniem uchodźstwa w polskim systemie edukacji

Opracowanie: Paulina Chrostowska

stan na kwiecień 2024 r.

Materiał został przygotowany przez Centrum Edukacji Obywatelskiej we współpracy z Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF).

Źródła danych

Ministerstwo Edukacji Narodowej (SIO) - dane o liczbie uczniów z Ukrainy, uczniów cudzoziemskich, uczniów ogółem oraz dane o liczbie i typach szkół.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych - dane o liczbie dzieci, na które pobierane jest świadczenie wychowawcze 800+.

Ministerstwo Cyfryzacji - dane o liczbie osób, którym nadano PESEL ze statusem UKR.

Szkoły

Publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe, licea ogólnokształcące, technika, szkoły branżowe I stopnia.

Grupy uczniów

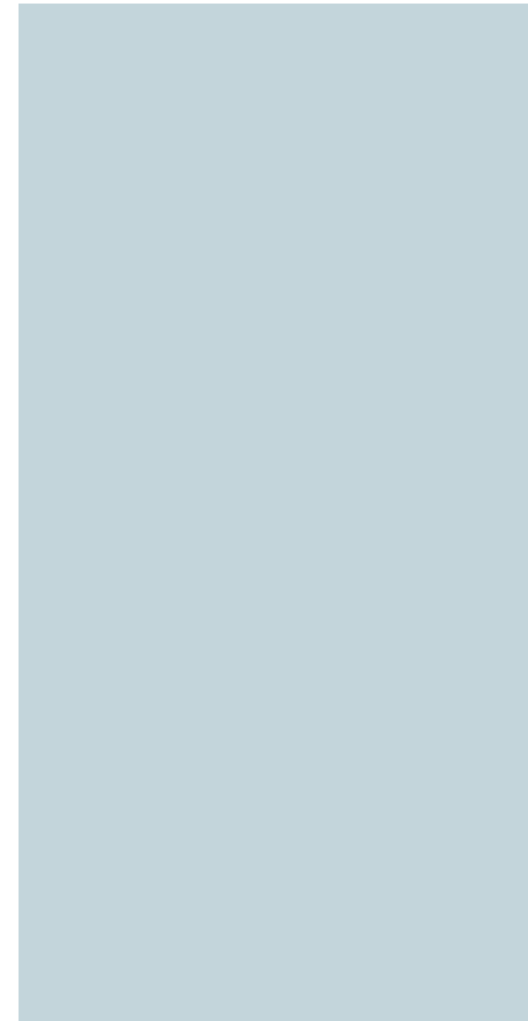
Uczniowie-uchodźcy z Ukrainy - dzieci uczęszczające do polskich szkół, które przybyły do Polski po 24.02.2022 w wyniku eskalacji wojny w Ukrainie.

Uczniowie-migranci z Ukrainy - dzieci, które przyjechały do Polski przed eskalacją wojny w Ukrainie 24.02.2022.

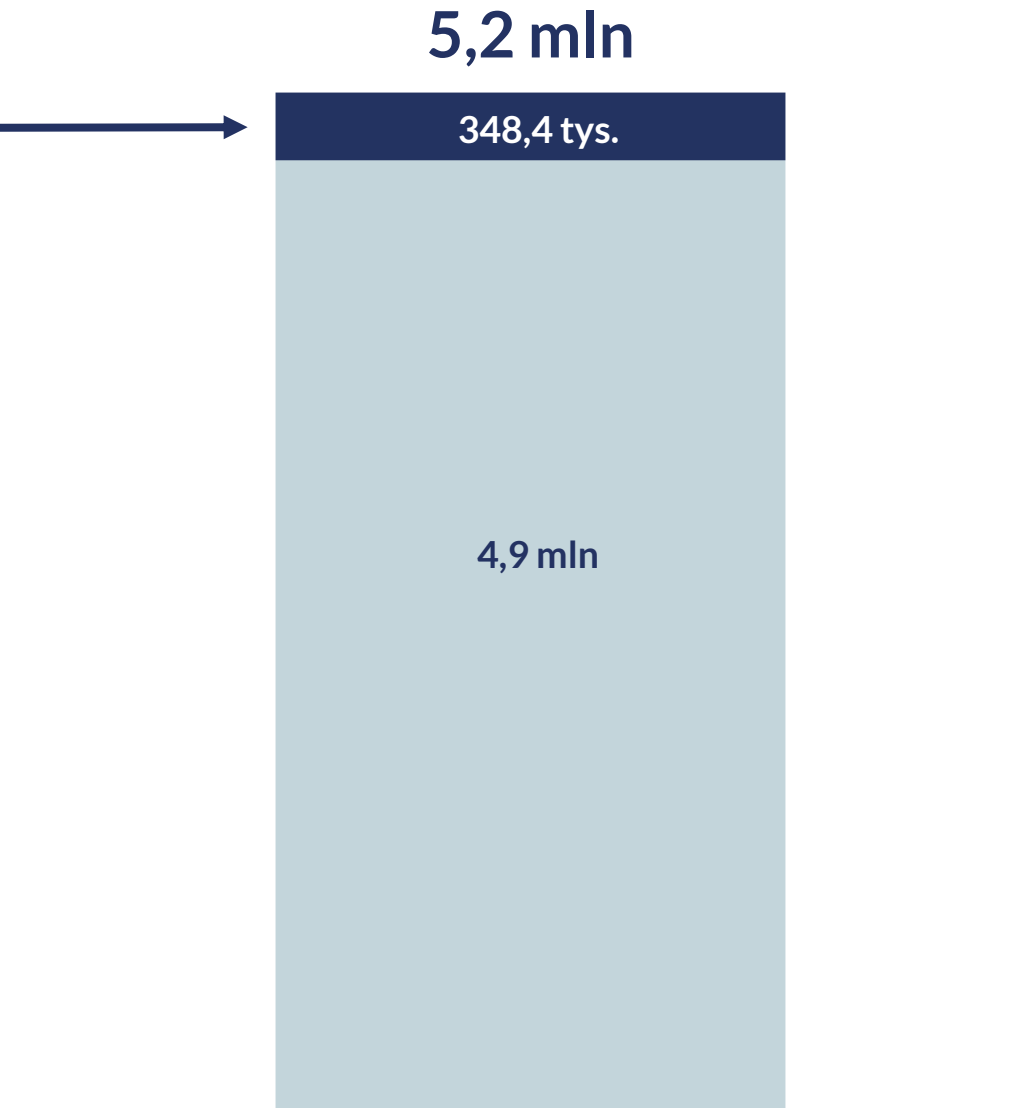
Pozostali uczniowie - pozostali uczniowie polskich szkół, w tym zarówno uczniowie polscy, jak i uczniowie cudzoziemscy z obywatelstwem innym niż ukraińskie.

W roku szkolnym 2023/24
w Polsce, we wszystkich typach szkół i
przedszkoli, publicznych i niepublicznych,
dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych,
uczyło się 5,2 mln osób.

5,2 mln

Z tego blisko 7%
stanowili uczniowie-
cudzoziemcy z różnych
krajów.

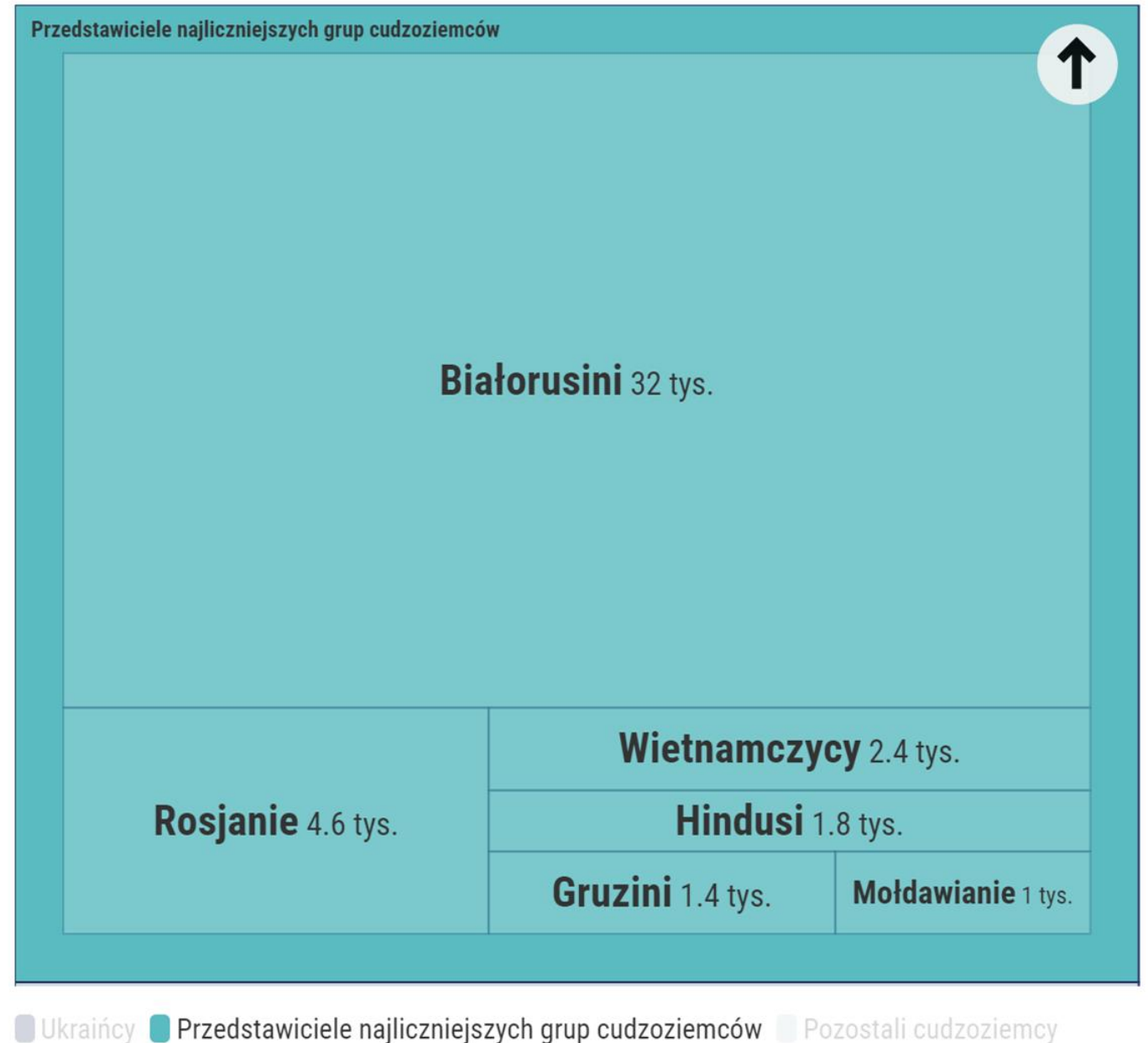

Zdecydowana większość uczniów-cudzoziemców w Polsce to Ukraińcy.
W sumie stanowią **290 tys.**, czyli **5,5%** wszystkich uczniów.

Wśród uczniów cudzoziemskich, poza osobami z Ukrainy, najliczniejsze grupy stanowią:

- Białorusini
- Rosjanie
- Wietnamczycy
- Hindusi
- Gruzini
- Mołdawianie

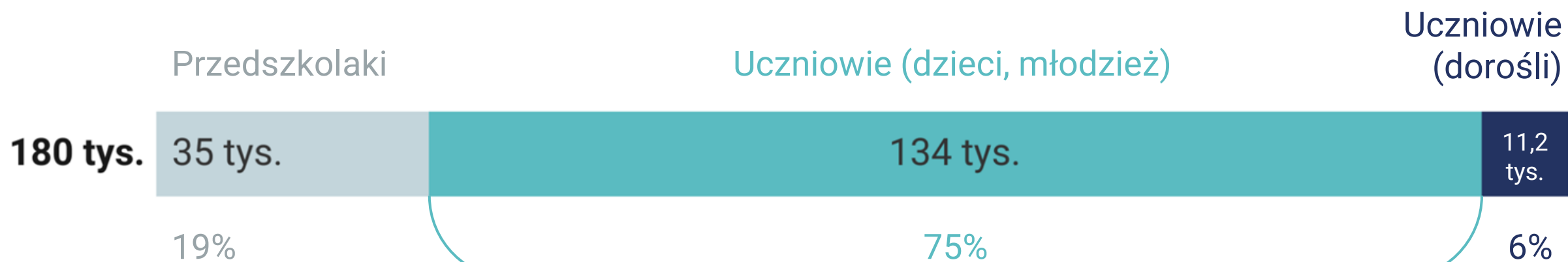

W kwietniu 2024 w Systemie Informacji Oświatowej zarejestrowanych było **180 tys. uchodźców z Ukrainy** uczących się w różnego rodzaju placówkach.

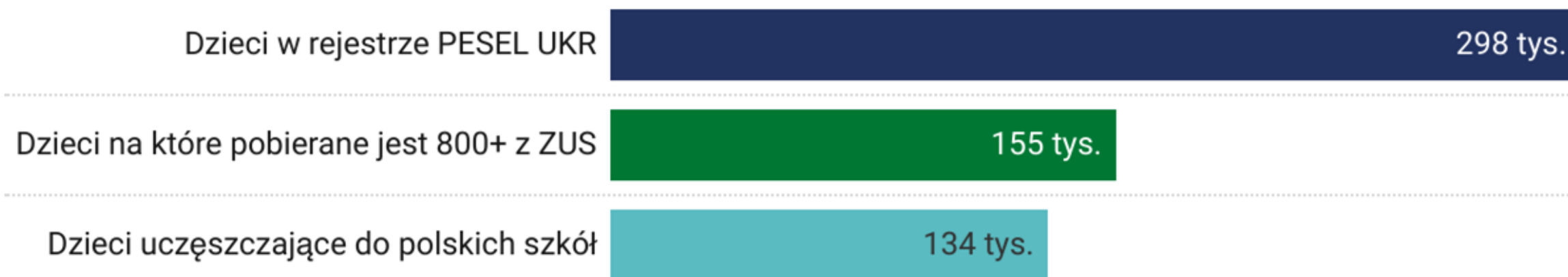
Różnica pomiędzy liczbą 188 tys. uchodźców z Ukrainy uczących się w różnego rodzaju placówkach, podaną na slajdzie nr 5, a liczbą 180 tys. na tym slajdzie, wynika z rozbieżności pomiędzy danymi znajdującymi się w zbiorach Otwartych Danych zawierającymi dane z SIO. Kolejne slajdy dotyczą liczby 180 tys.

W tej grupie 134 tys. to dzieci i młodzież w wieku szkolnym.

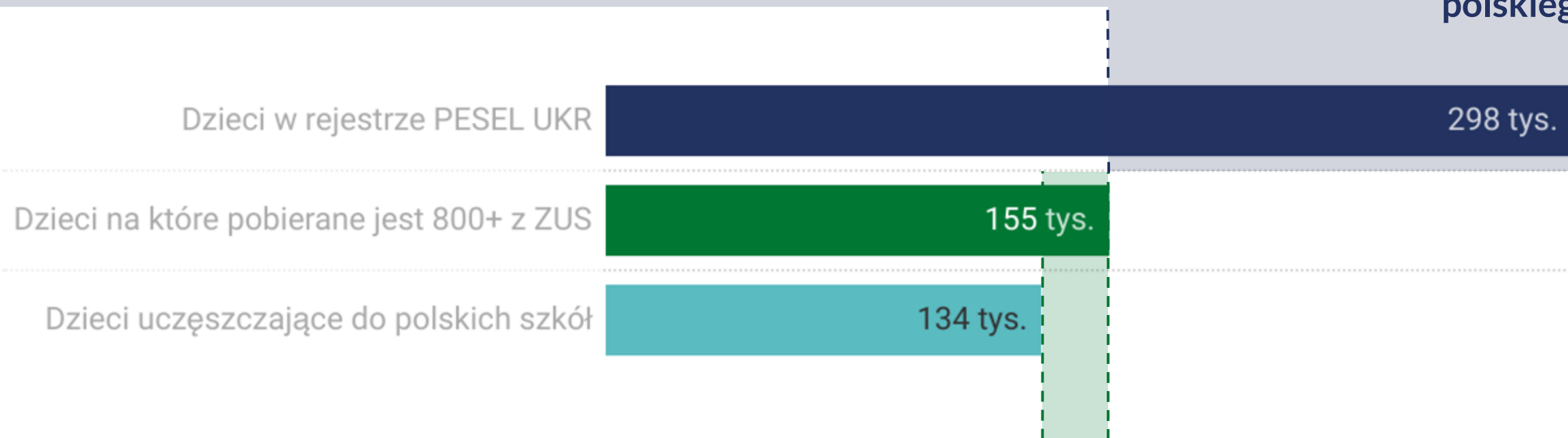
Poniższa analiza dotyczy tej grupy uczniów.

Co wiemy o dzieciach-uchodźcach z Ukrainy w wieku szkolnym w Polsce?

Czego nie wiemy o dzieciach-uchodźcach z Ukrainy w wieku szkolnym w Polsce?

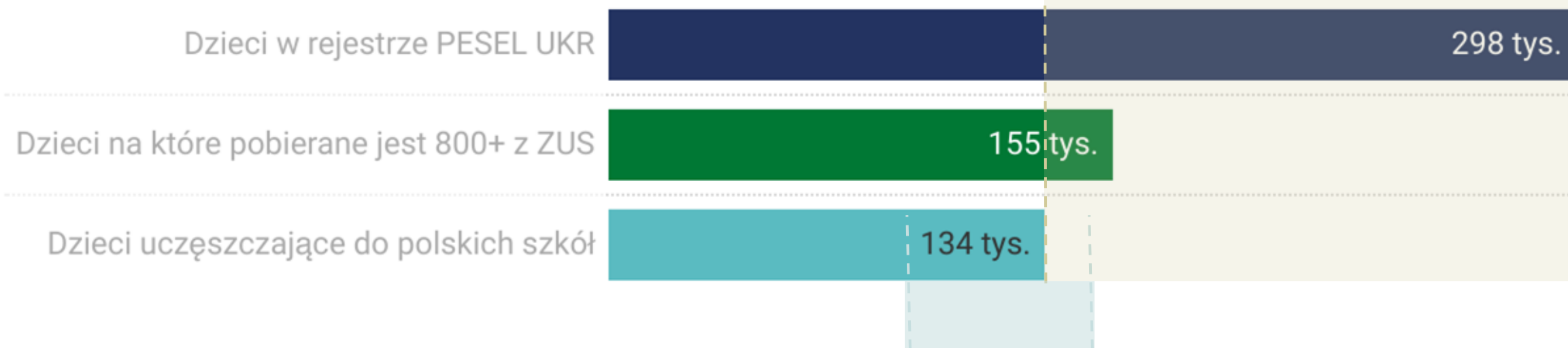
Ile spośród 143 tys. dzieci-uchodźców z Ukrainy zarejestrowanych w bazie PESEL UKR, ale niepobierających 800+, nadal przebywa w Polsce i powinno znajdować się pod opieką państwa polskiego?

Ile spośród przynajmniej 21 tys. dzieci, na które pobierane jest 800+, a które nie są zapisane do polskiej szkoły jest w Polsce i jaka jest ich sytuacja edukacyjna?

Czego nie wiemy o dzieciach-uchodźcach z Ukrainy w wieku szkolnym w Polsce?

Nie wiemy, ile dokładnie jest dzieci-uchodźców z Ukrainy, przebywających w Polsce, ale nie zapisanych do polskich szkół.

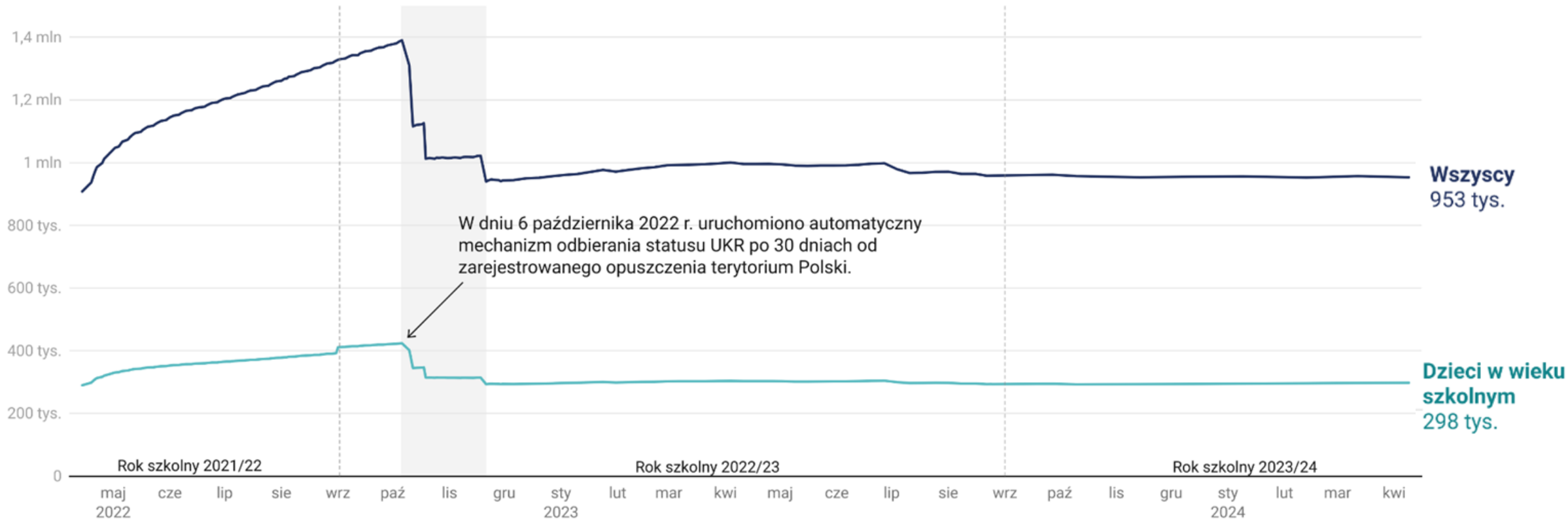

Ministerstwo Edukacji i Nauki Ukrainy podaje, że w systemie ukraińskiej edukacji zdalnej uczy się 58 tys. dzieci przebywających na terenie Polski. Nie wiemy, ile spośród nich uczy się jednocześnie w polskiej szkole.

Liczba dzieci-uchodźców z Ukrainy w wieku szkolnym, zarejestrowanych w rejestrze PESEL UKR, pozostaje na podobnym poziomie od grudnia 2022 r.

Osoby posiadające PESEL ze statusem UKR z wyszczególnieniem dzieci w wieku szkolnym

Status UKR jest odbierany po 30 dniach od zarejestrowanego opuszczenia terytorium Polski.

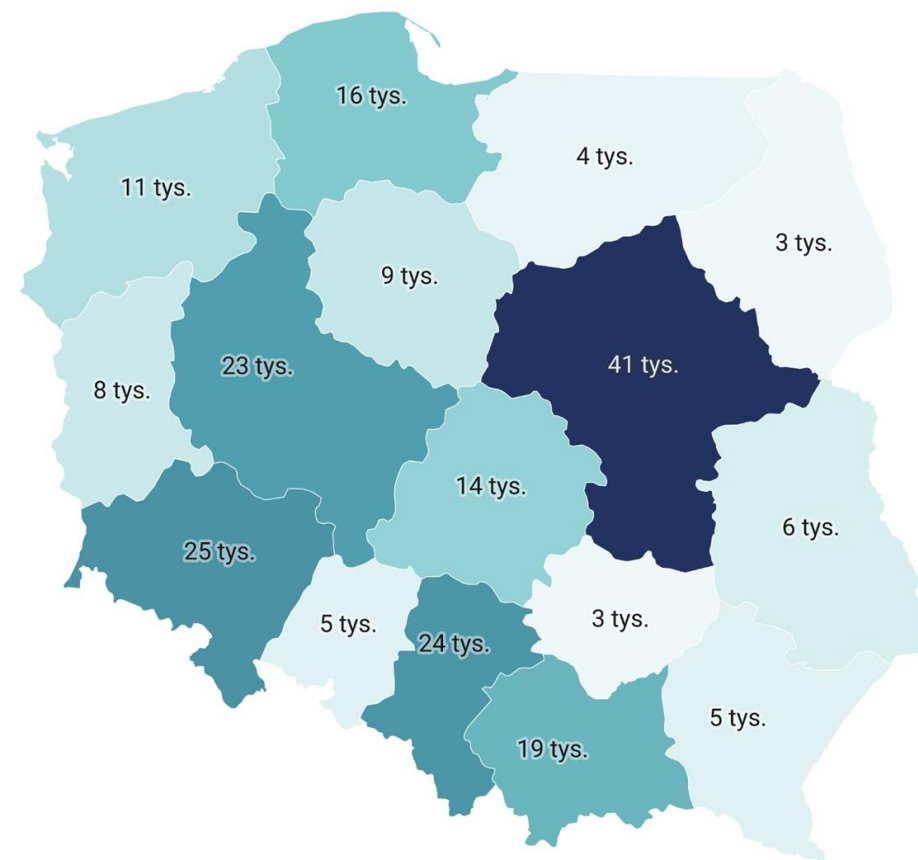

Przyjęto, że w wieku szkolnym są osoby urodzone: w latach 2005-2016 - rok szkolny 2023/24; w latach 2004-2015 - rok szkolny 2022/23 (do 31 sierpnia 2023 r.); w latach 2003-2014 - rok szkolny 2021/22 (do 31 sierpnia 2022r.).

W marcu 2024 r. ZUS wypłacił świadczenie 800+ na rzecz **218 tys. dzieci-uchodźców z Ukrainy w wieku 0-17 lat**. Szacujemy, że w tej grupie jest **155 tys. dzieci-uchodźców z Ukrainy w wieku szkolnym**.

Liczba dzieci-uchodźców z Ukrainy w wieku 0-17 lat, na które ZUS wypłacił świadczenie 800+ w marcu 2024 r.

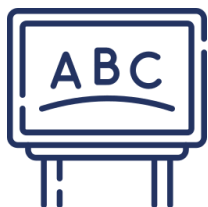
Liczba dzieci-uchodźców

**W Polsce jest 21 tys.
szkół. W 12 tys., czyli
w ponad połowie
polskich szkół uczą się
uczniowie-uchodźcy
z Ukrainy.**

Szkoły kształcące uczniów-uchodźców z Ukrainy

Szkoła podstawowa

Liceum ogólnokształcące

Technikum

Branżowa szkoła I stopnia

Inne

RAZEM

Liczba szkół
ogółem, w tym:

14 tys.

2,5 tys.

1,8 tys.

1,7 tys.

1 tys.

21 tys.

kształcących
uczniów-
uchodźców
z Ukrainy

8 tys.

1,5 tys.

1,4 tys.

900

170

12 tys.

%

57%

61%

77%

54%

17%

57%

Liczba uczniów-uchodźców z Ukrainy w polskich szkołach

Szkoły podstawowe

105,6 tys.

Szkoły ponadpodstawowe

28 tys.

Inne

0,5 tys.

134,1 tys.

Liczba uczniów-uchodźców z Ukrainy w szkołach ponadpodstawowych

Licea ogólnokształcące

9,1 tys.

Technika

13,4 tys.

Branżowe szkoły I stopnia

5,5 tys.

28 tys.

Uczniowie-uchodźcy z Ukrainy
stanowią blisko **3%**

wszystkich uczniów
w polskich szkołach.

W co 4. klasie w Polsce
uczniowie i uczennice uczą się
z przynajmniej jedną osobą z Ukrainy
z doświadczeniem uchodźczym.

Oprócz **134 tys. uczniów-
-uchodźców z Ukrainy,**
w polskich szkołach uczy się
około **50 tys. uczniów-
-migrantów z Ukrainy,** którzy
przybyli do Polski przed
eskalacją wojny w Ukrainie
24 lutego 2022 r.

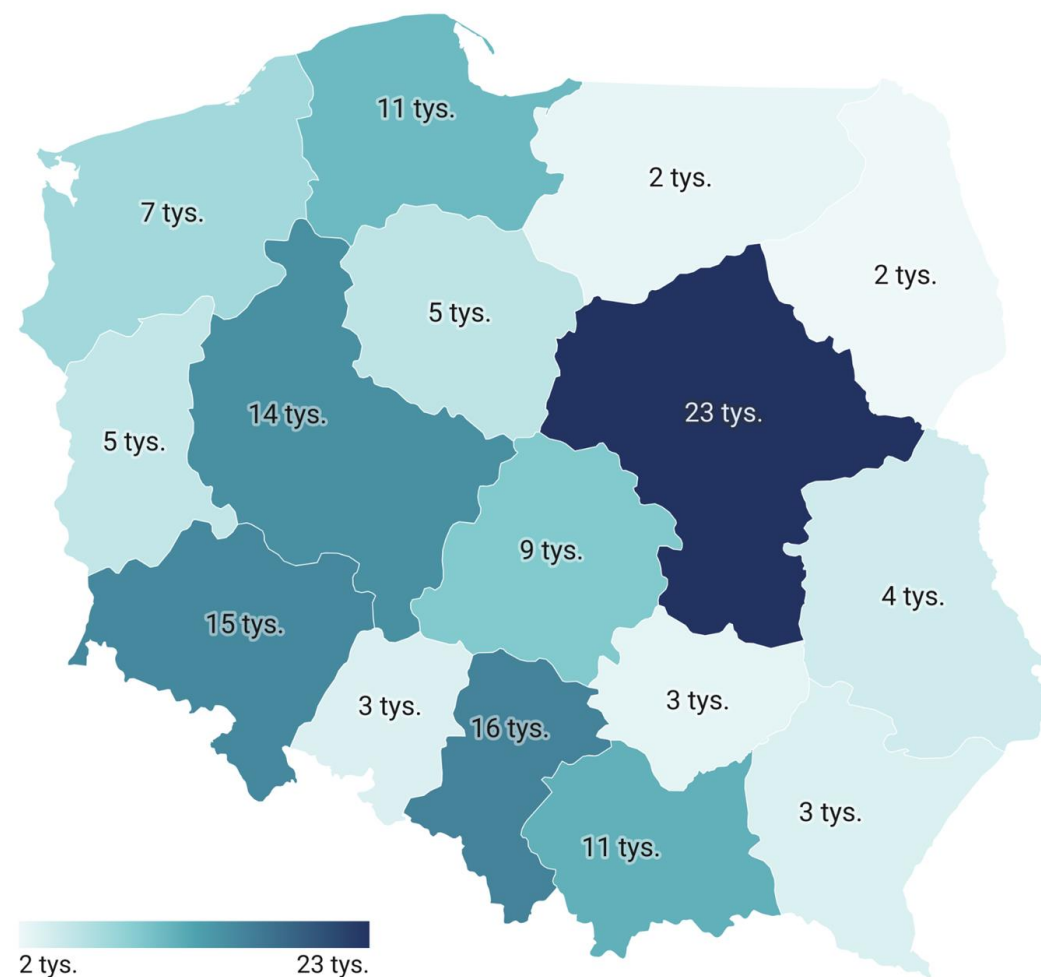
Razem uczniowie ukraińscy stanowią blisko **4%**
wszystkich uczniów w polskich szkołach.

Najwięcej uczniów-
uchodźców z Ukrainy
jest w województwach:

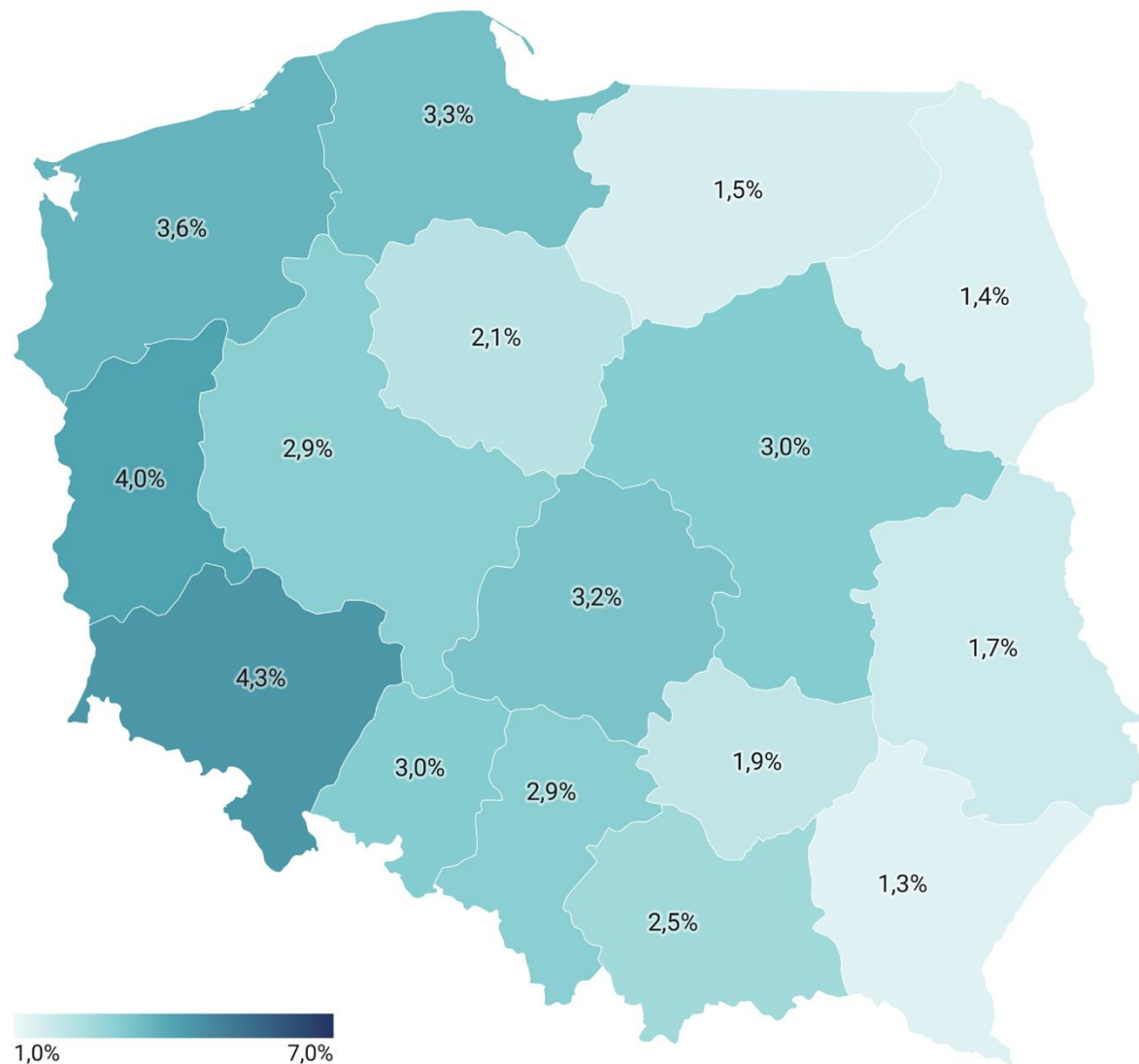
- mazowieckim,
- śląskim,
- dolnośląskim,
- wielkopolskim.

Liczba uczniów-uchodźców z Ukrainy

Jaki procent wszystkich uczniów stanowią uczniowie-uchodźcy z Ukrainy?

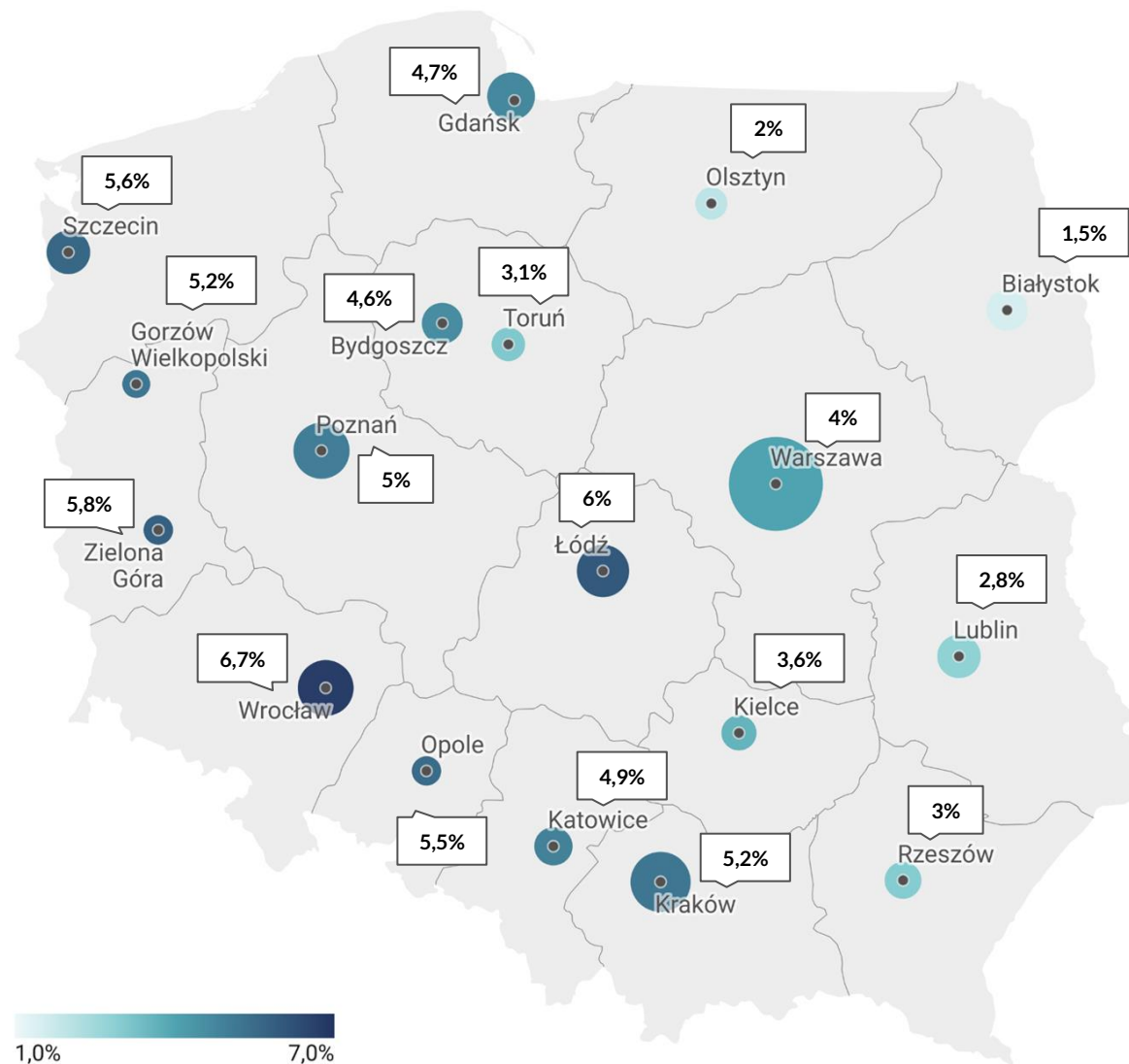
W województwach

1,0% 7,0%

Jaki procent wszystkich uczniów stanowią uczniowie-uchodźcy z Ukrainy?

W miastach wojewódzkich

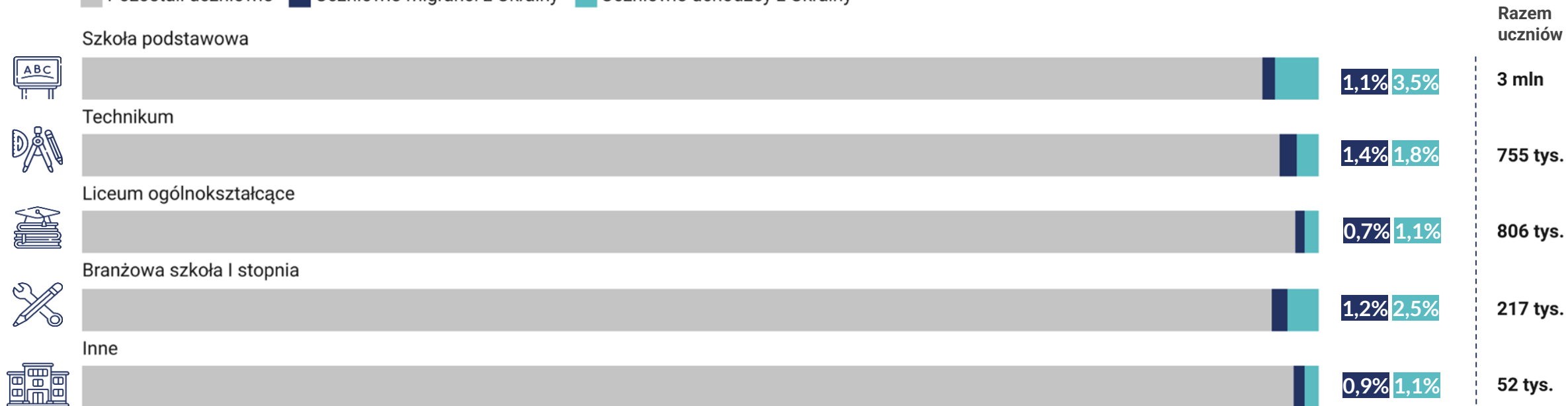

1,0% 7,0%

Rozmiar okręgów odpowiada liczbie wszystkich uczniów w danym mieście.

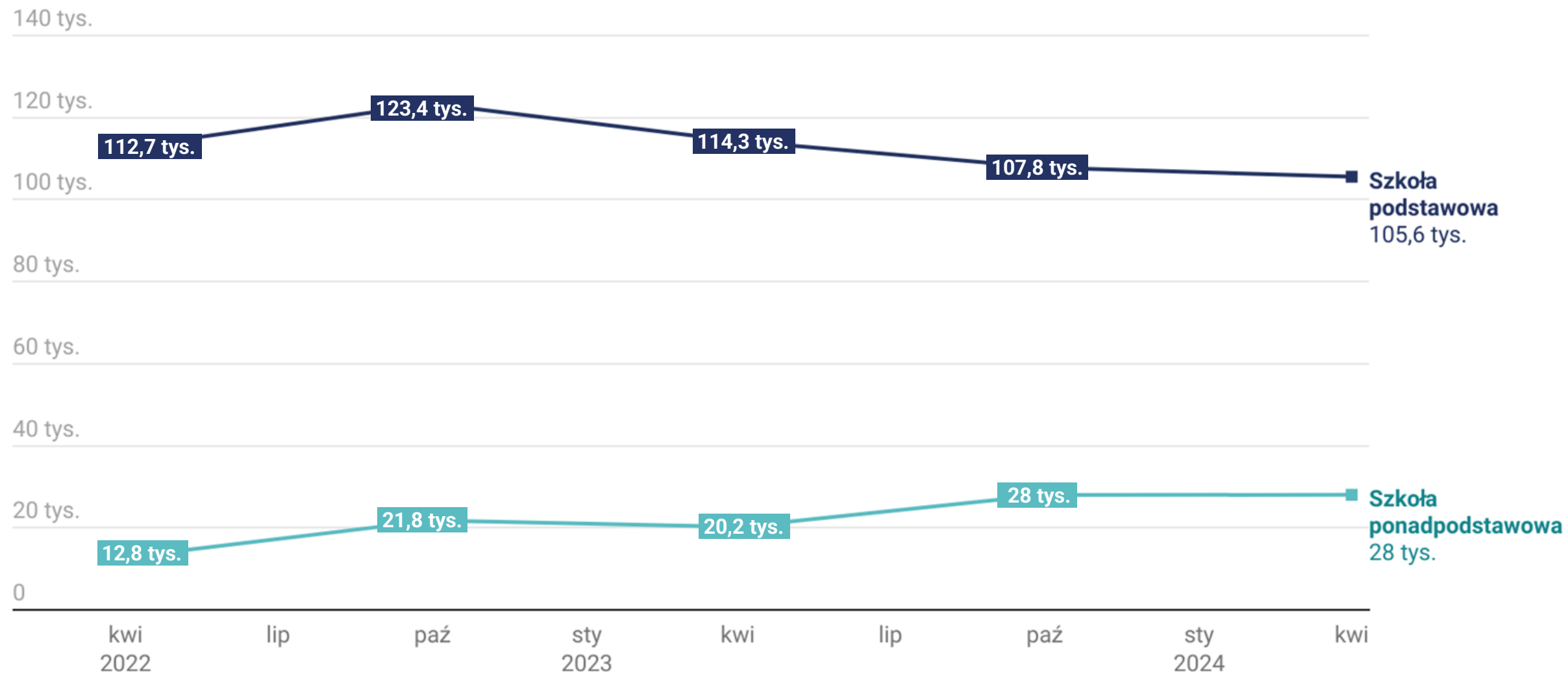
Odsetek **uczniów-migrantów z Ukrainy** i **uczniów-uchodźców z Ukrainy** spośród wszystkich uczniów w poszczególnych typach szkół

Pozostali uczniowie
 Uczniowie-migranci z Ukrainy
 Uczniowie-uchodźcy z Ukrainy

Ogółem: 1,1% 2,8%

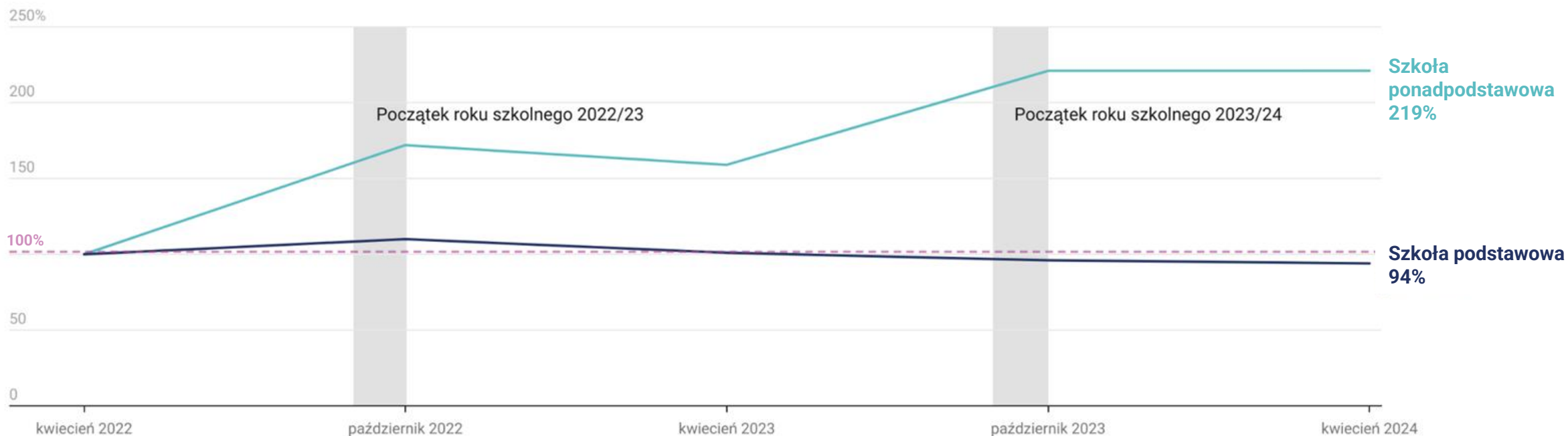
Liczba uczniów-uchodźców z Ukrainy w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w okresie od kwietnia 2022 do kwietnia 2024 r.

Na początku każdego roku szkolnego następuje znaczący procentowy wzrost liczby uczniów-uchodźców z Ukrainy w szkołach ponadpodstawowych.

W większości nie są to uczniowie nowi dla systemu, znaczna część z nich to uczniowie kontynuujący naukę w szkołach ponadpodstawowych po ukończeniu szkoły podstawowej.

Procentowy przyrost uczniów-uchodźców z Ukrainy w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w okresie od kwietnia 2022 do kwietnia 2024 r.

W każdym roczniku szkoły podstawowej uczy się 12-14 tys. uczniów-uchodźców z Ukrainy

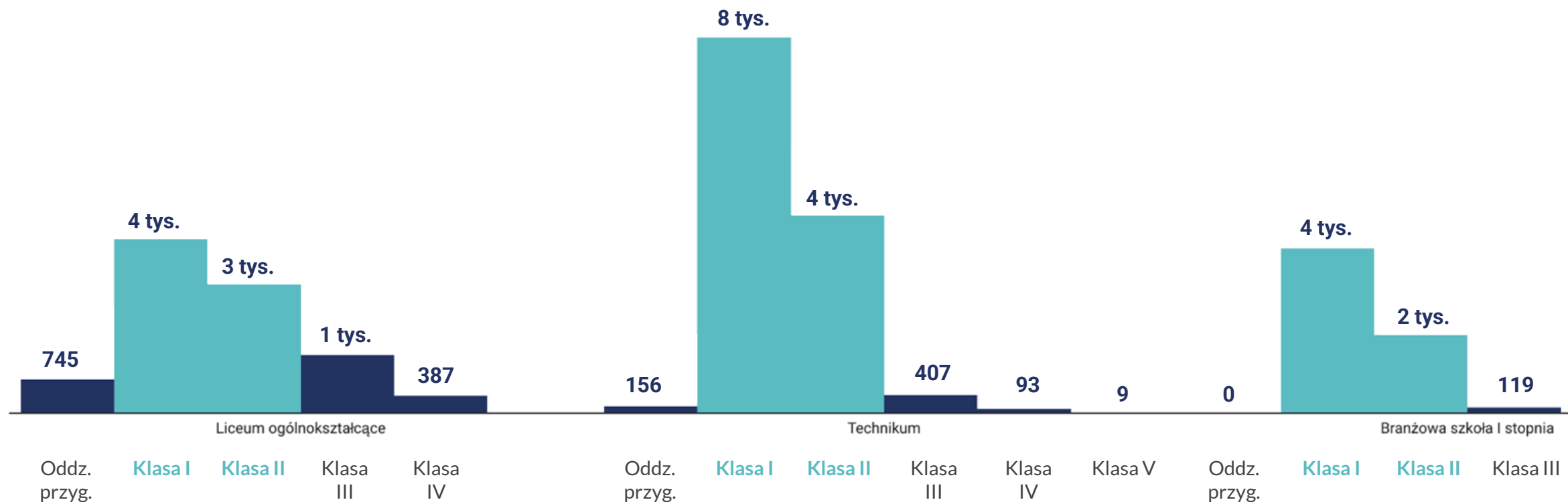
Liczba uczniów-uchodźców z Ukrainy w poszczególnych klasach szkół podstawowych

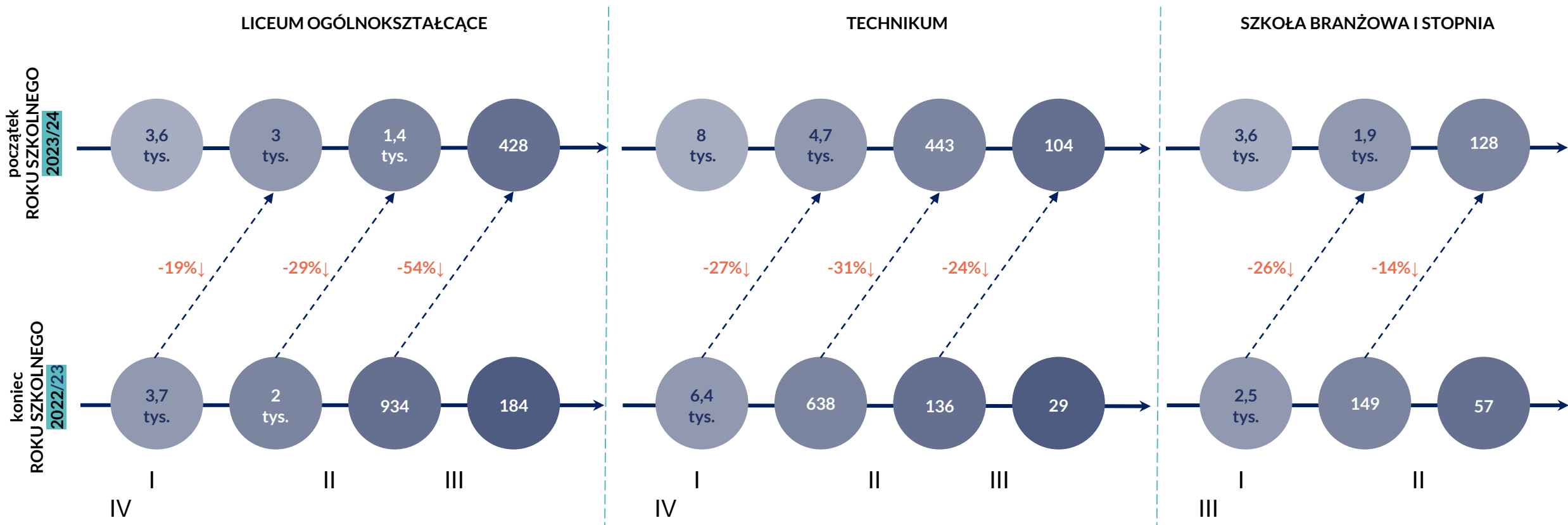
UWAGA: Do szkół podstawowych uczęszcza dodatkowo około 31 tys. uczniów-migrantów z Ukrainy. Brak jest danych dotyczących podziału na grupy wiekowe, więc średnio należy przyjąć, że jest to **dotatkowe 4 tys. dzieci w każdym roczniku.**

Obecnie w **klasach I i II** szkół ponadpodstawowych jest znacznie więcej uczniów-uchodźców z Ukrainy, niż w **pozostałych klasach**.

Liczba uczniów w poszczególnych oddziałach szkół ponadpodstawowych według typów szkół

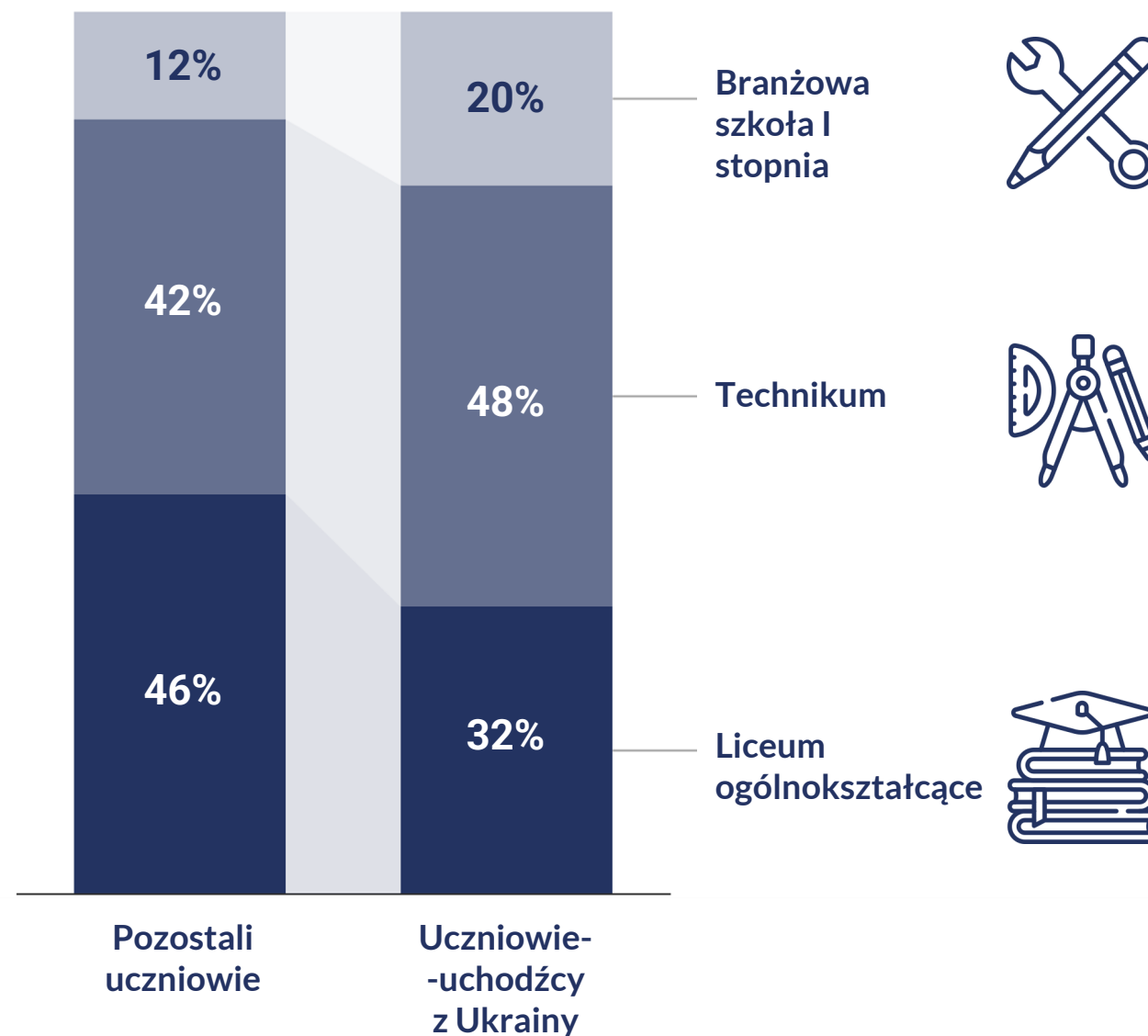

Pomimo ogólnego wzrostu liczby uczniów-uchodźców z Ukrainy w szkołach ponadpodstawowych, część uczniów nie kontynuuje nauki w kolejnej klasie.

Uczniowie-uchodźcy z Ukrainy, w porównaniu z pozostałymi rówieśnikami, częściej kontynuują naukę w technikach i szkołach branżowych, a rzadziej w liceach ogólnokształcących.

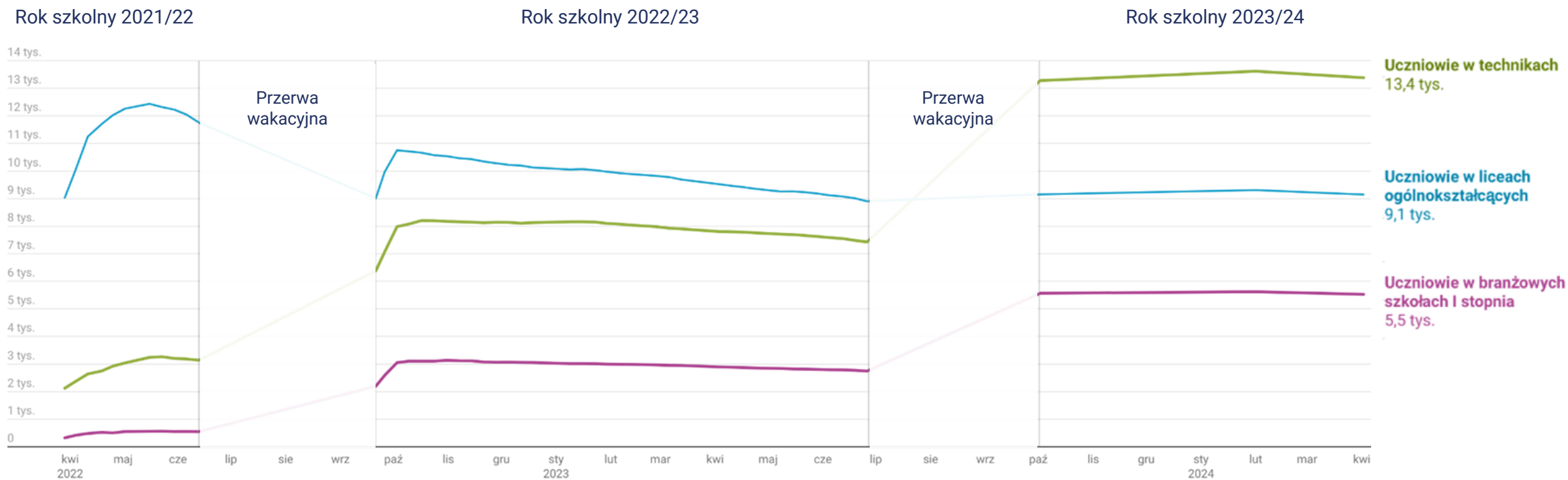
Procentowy rozkład uczniów liceów ogólnokształcących, techników i branżowych szkół I stopnia

Procenty zostały zaokrąglone do najbliższej liczby całkowitej. W przypadkach, gdy suma zaokrąglonych procentów nie wynosiła 100%, dokonano drobnych korekt, aby zapewnić, że suma wynosi dokładnie 100%.

W porównaniu z kwietniem 2022 r. najwięcej uczniów przybyło w technikach, a w drugiej kolejności w branżowych szkołach I stopnia. W liceach ogólnokształcących liczba uczniów utrzymuje się na stałym poziomie.

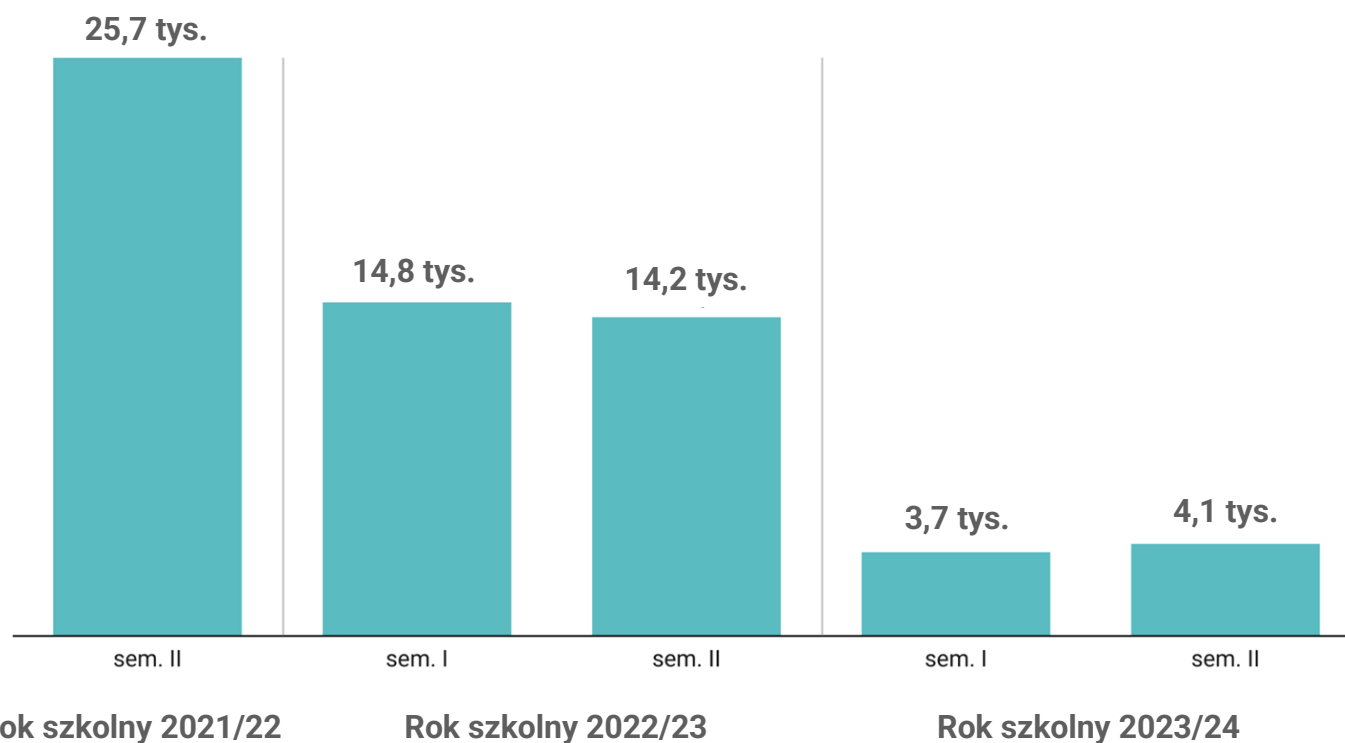
Liczba uczniów-uchodźców z Ukrainy w szkołach ponadpodstawowych od kwietnia 2022 do kwietnia 2024 r.

W ciągu 2 lat liczba oddziałów przygotowawczych zmniejszyła się o 80%.

Z każdym rokiem szkolnym **spada liczba oddziałów przygotowawczych**, a co za tym idzie, spada liczba uczących się w nich dzieci.

Liczba uczniów w oddziałach przygotowawczych

Liczba oddziałów przygotowawczych	2021/22	2022/23	2023/24
	1581	956	288
		953	316

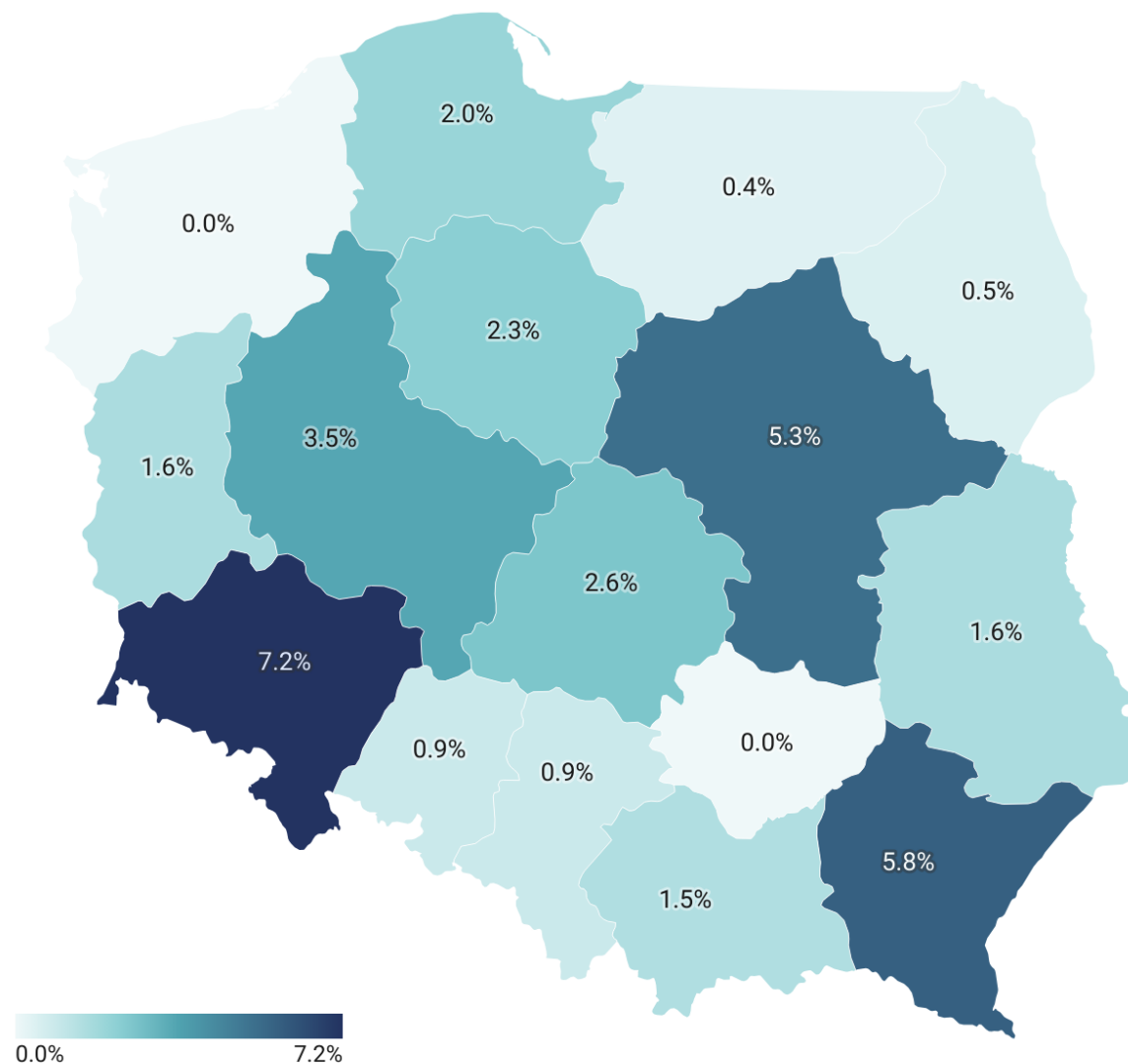
3% uczniów-
uchodźców z Ukrainy
uczy się
w oddziałach
przygotowawczych.

Pozostałe **97%**
uczy się w „zwykłych”
klasach.

W województwach zachodniopomorskim i świętokrzyskim żaden uczeń-uchodźca z Ukrainy nie uczęszcza do oddziału przygotowawczego.

Jaki procent uczniów-uchodźców z Ukrainy uczy się oddziałach przygotowawczych?

Podział według województw

60% uczniów-
-uchodźców
z Ukrainy korzysta
z dodatkowych,
bezpłatnych lekcji
języka polskiego
prowadzonych
w szkole.

Wyjaśnienia terminów: uczniowie

Uczniowie-uchodźcy z Ukrainy - dzieci uczęszczające do polskich szkół, które przybyły do Polski po 24.02.2022 w wyniku eskalacji wojny w Ukrainie.

Uczniowie-migranci z Ukrainy - dzieci, które przyjechały do Polski przed eskalacją wojny w Ukrainie 24.02.2022.

Pozostali uczniowie - pozostali uczniowie polskich szkół, w tym zarówno uczniowie polscy, jak i uczniowie cudzoziemscy z obywatelstwem innym niż ukraińskie.

Dzieci w wieku szkolnym - dzieci będące w wieku odpowiadającym obowiązkowi szkolnemu w Polsce tj. od 7 roku życia (licząc według roku kalendarzowego) do osiągnięcia pełnoletności (18 lat).

Uczniowie szkół podstawowych - dzieci, które na początku danego roku szkolnego były w wieku od 7 do 14 lat (licząc według roku kalendarzowego). Z uwagi na brak danych o wieku uczniów-uchodźców z Ukrainy, przyjęliśmy założenie, że uczniowie klas I szkół podstawowych mają 7 lat, uczniowie klas II - 8 lat, itd. W rzeczywistości część uczniów-uchodźców z Ukrainy może uczęszczać do klas odpowiadających innemu przedziałowi wiekowemu niż ich aktualny wiek.

Uczniowie szkół ponadpodstawowych - młodzież, która na początku danego roku szkolnego była w wieku od 15 lat (licząc według roku kalendarzowego). W liceach ogólnokształcących i technikach uczniowie klas IV i V mogą być osobami pełnoletnimi.

Wyjaśnienia terminów: szkoły

Szkoły - szkoły publiczne i niepubliczne z wyłączeniem przedszkoli, szkół dla dorosłych, szkół policealnych, szkół artystycznych bez kształcenia ogólnego i Kolegiów Pracowników Służb Społecznych.

Szkoły podstawowe - szkoły podstawowe z wyłączeniem oddziałów wychowania przedszkolnego (tzw. zerówek).

Szkoły ponadpodstawowe:

- czteroletnie liceum ogólnokształcące,
- pięcioletnie technikum,
- trzyletnia branżowa szkoła I stopnia.

Inne szkoły:

- trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy,
- dwuletnia branżowa szkoła II stopnia,
- szkoły artystyczne z kształceniem ogólnym:
 - pięcioletnie liceum sztuk plastycznych,
 - dziewięcioletnia ogólnokształcąca szkoła baletowa,
 - ośmioletnia ogólnokształcąca szkoła muzyczna I stopnia,
 - sześćcioletnia ogólnokształcąca szkoła muzyczna II stopnia,
 - ośmioletnia Poznańska Szkoła Chóralna,
- czteroletnia Bednarska Szkoła Realna.

Baza wniosków o nadanie numeru PESEL ze statusem UKR

W bazie znajdują się dane osób, które złożyły wnioski o nadanie numeru PESEL ze statusem UKR tj. osoby które przybyły do Polski z Ukrainy po 24.02.2022 r. w związku z eskalacją wojny w Ukrainie.

Osoby, które opuściły terytorium RP na dłużej niż 30 dni, tracą status UKR i są wyrejestrowywane z bazy. W praktyce, osoby które opuściły terytorium RP na dłużej niż 30 dni przez granicę wewnętrzną Strefy Schengen i nie zgłosiły tego faktu właściwym organom, nadal pozostają zarejestrowane w bazie. W związku z tym, baza może przedstawiać wyniki zawyżone wobec rzeczywistej liczby osób przebywających na terytorium RP.

Do analizy roku szkolnego 2023/24 zostały użyte dane dotyczące wniosków obywateli i obywaterek Ukrainy urodzonych w latach 2005-2016, przyjmując że są to osoby w wieku szkolnym. Przyjęto również, że:

- dzieci urodzone w latach 2009-2016 są w wieku szkolnym podstawowym,
- młodzież urodzona w latach 2005-2008 jest w wieku szkolnym ponadpodstawowym.

Przy obliczeniach dla roku szkolnego 2021/22 i 2022/23 uwzględniono odpowiednio dane dla osób urodzonych w latach 2003-2014 i 2004-2015.

Źródła danych

Ministerstwo Edukacji Narodowej (SIO) za pośrednictwem Otwarte Dane - dane.gov.pl w zbiorach:

- [Uczniowie - uchodźcy z Ukrainy](#)
- [Uczniowie cudzoziemcy](#)
- [Dane jednostkowe przedszkoli, szkół i placówek oświatowych w latach 2012-2023](#)

Ministerstwo Edukacji Narodowej (SIO) za pośrednictwem dziennika Rzeczpospolita

- Dane dotyczące liczby uczniów-migrantów i uczniów-uchodźców z Ukrainy (stan na dzień 20.11.2023 r.) udostępnione w dniu 21 listopada 2023 r. drogą mailową dziennikowi Rzeczpospolita przez Biuro Prasowe MEN.

Ministerstwo Cyfryzacji za pośrednictwem Otwarte Dane - dane.gov.pl w zbiorze:

- [Dane statystyczne dot. wniosków o nadanie statusu cudzoziemca UKR w związku z konfliktem na Ukrainie](#) (tzw. baza wniosków o nadanie numeru PESEL ze statusem UKR) - dane od 14 kwietnia 2022 r. do 9 kwietnia 2024 r.

Ministerstwo Edukacji i Nauki Ukrainy za pośrednictwem organizacji Right to Protection

- Dane dotyczące liczby uczniów-uchodźców w ukraińskiej edukacji zdalnej przebywających poza Ukrainą, otrzymane przez Right to Protection w odpowiedzi na wniosek o dostęp do informacji publicznej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

- Zestawienie “Liczba dzieci ze statusem UKR z obywatelstwem ukraińskim, na które w marcu 2024 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił świadczenie wychowawcze według wieku i województw” przekazane CEO w odpowiedzi na wniosek o dostęp do informacji publicznej.

Zdjęcia: zasoby własne UNICEF i CEO

Wszystkie obrazy i zdjęcia w niniejszej publikacji są przeznaczone wyłącznie do celów informacyjnych i ilustracyjnych i mogą być używane tylko dla tego raportu i jego treści. Zdjęcia UNICEF są chronione prawem autorskim i nie mogą być używane do działań promocyjnych jednostki lub organizacji ani w jakimkolwiek kontekście komercyjnym.

Wykresy: wykonane w aplikacjach Datawrapper i Flourish

Fundacja
Centrum Edukacji Obywatelskiej

ul. Noakowskiego 10
00-666 Warszawa

www.ceo.org.pl
www.blog.ceo.org.pl

Kontakt
ceo@ceo.org.pl

Fundusz Narodów
Zjednoczonych na rzecz Dzieci
(UNICEF)

Biuro ds. Reagowania na
Potrzeby Uchodźców w Polsce

ul. Towarowa 25A
00-869 Warszawa

www.unicef.org/eca/poland

Kontakt
poland@unicef.org

Autorka opracowania

Paulina Chrostowska

Redakcja CEO

Elżbieta Świdrowska - koordynatorka
projektu „Dzieci z Ukrainy w polskiej szkole”

Jędrzej Witkowski - Prezes Zarządu

Konsultacje merytoryczne UNICEF

Francesco Calcagno

Aleksandra Duda